

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра фінансів**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор навчально-наукового інституту
неперервної освіти і туризму

_____ Кулаєць М.М.

«__» _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри фінансів

Протокол №5 від 02 червня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ Давиденко Н.М

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІСКАЛЬНА СИСТЕМА УКРАЇНИ»

спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”

освітня програма “Публічне управління та адміністрування”

Факультет

(ННІ) економічний

Розробники: доцент кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент Березовська Л.О.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни «ФІСКАЛЬНА СИСТЕМА УКРАЇНИ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	бакалавр
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма	«Публічне управління та адміністрування»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	іспит
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Рік підготовки (курс)	2
Семестр	3
Лекційні заняття	30
Практичні, семінарські заняття	30
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	60
Індивідуальні завдання	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: з'ясування економічної природи податків, їх суті, функцій, об'єктивності в ринкових умовах; розкриття змісту податкової політики, податкової системи, податкового механізму та їх складових, вивчення практичного механізму застосування окремих податків та зборів, освоєння вимог до заповнення податкової звітності та механізму обчислення податків.

Завдання: вивчення теоретичних та організаційних основ оподаткування, методики розрахунків і порядку сплати податків і обов'язкових платежів юридичних і фізичних осіб.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

теоретичні основи оподаткування юридичних та фізичних осіб, структуру податкової системи України, основи податкової політики держави;

мету та зміст податкового законодавства України, механізм нарахування та сплати податків;

цілі та організацію податкової роботи на підприємстві.

вміти:

обчислювати податкове зобов'язання з податків, зборів та обов'язкових платежів, що визначені податковим законодавством України.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК): ЗК1-ЗК4, ЗК6-ЗК13

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): СК1, СК2, СК7, СК14

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оподаткування, непрямі податки та податок на прибуток в податковій системі України													
Тема 1. Теоретичні основи оподаткування	1	9	2	2			5						
Тема 2. Податкова система України та організація податкової роботи.	1	9	2	2			5						
Тема 3. Податок на додану вартість.	1	9	2	2			5						
Тема 4. Акцизний податок.	1	9	2	2			5						
Тема 5. Мито	1	9	2	2			5						
Тема 6. Оподаткування прибутку підприємств	1	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 1	6	54	12	12			30						
Змістовий модуль 2. Інші податки та збори в податковій системі України													
Тема 7. Податок на доходи фізичних осіб	2	13	4	4			5						
Тема 8. Екологічний податок	1	9	2	2			5						
Тема 9. Рентна плата	2	13	4	4			5						
Тема 10. Податок на майно	1	9	2	2			5						
Тема 11. Єдиний податок	2	13	4	4			5						
Тема 12. Місцеві збори	1	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 2	9	66	18	18			30						
Усього годин		120	30	30			60						
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)						-	-						
Усього годин		120	30	30			60						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи оподаткування	2
2	Тема 2. Податкова система України та організація податкової роботи.	2
3	Тема 3. Податок на додану вартість.	2
4	Тема 4. Акцизний податок.	2
5	Тема 5. Мито	2
6	Тема 6. Оподаткування прибутку підприємств	2
7	Тема 7. Податок на доходи фізичних осіб	4
8	Тема 8. Екологічний податок	2
9	Тема 9. Рентна плата	4
10	Тема 10. Податок на майно	2
11	Тема 11. Єдиний податок	4
12	Тема 12. Місцеві збори	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів.

Контрольні питання

1. Принципи, на яких ґрунтується податкове законодавство України?
2. Як здійснюється, відповідно до Податкового кодексу України, встановлення і скасування податків та зборів, а також пільг їх платникам податків?
3. Загальні засади встановлення податків і зборів.
4. Які обов'язкові елементи податку визначаються при його встановленні?
5. Податкова пільга: сутність та порядок застосування.
6. Ставка податку та її види.
7. Порядок обчислення суми податку.
8. Строки сплати податку та збору, особливості зміни.
9. Для чого використовується база оподаткування?
10. Які податкові періоди передбачено Податковим кодексом України?
11. Які види загальнодержавних податків і зборів?
12. Які види місцевих податків і зборів?
13. Права та обов'язки платників податків.
14. Обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів.
15. Що передбачають спеціальні податкові режими? Вкажіть спеціальні податкові режими, визначені Податковим кодексом України.
16. Хто є платники акцизного податку?
17. Що є об'єктом оподаткування акцизним податком?
18. Який порядок визначення бази оподаткування при обчисленні акцизного податку?
19. Які товари відносять до підакцизних?
20. Які операції з підакцизними товарами звільняються від оподаткування?

21. Які операції з підакцизними товарами не підлягають оподаткуванню?
22. Що є базою оподаткування при обчисленні акцизного податку за адвалорними ставками?
23. Який строк подачі декларації акцизного податку?
24. Вкажіть базовий податковий період сплати акцизного податку.
25. Вкажіть термін сплати акцизного податку із ввезених на митну територію України підакцизних товарів.
26. Які ставки акцизного податку та особливості їх встановлення?
27. Який порядок оподаткування тютюнових виробів за змішаними ставками акцизного податку?
28. Які особливості оподаткування акцизним податком спирту етилового та алкогольних напоїв?
29. Які особливості оподаткування акцизним податком нафтопродуктів?
30. Які особливості функціонування імпортного акцизного податку?
31. Які терміни сплати акцизного податку до бюджету?
32. Хто відноситься до платників ПДВ? Які умови добровільної та обов'язкової реєстрації платників податку?
33. Які існують підстави для анулювання реєстрації платника ПДВ?
34. В чому полягають особливості визначення об'єкту оподаткування ПДВ? Які існують нюанси щодо місця постачання товарів і послуг?
35. Назвіть основні типи господарських операцій, які є об'єктом оподаткування ПДВ в Україні.
36. Чому у Податковому кодексі України приділяється значна увага точному й однозначному визначенню місця постачання товарів і послуг?
37. Дата виникнення податкових зобов'язань з ПДВ визначається за правилом першої події. Розкрийте зміст правила першої події. При здійсненні яких господарських операцій визначено особливості встановлення дати виникнення податкових зобов'язань згідно з Податковим кодексом України?
38. Яка специфіка бази оподаткування ПДВ у розрізі операцій?
39. Які операції належать до податкових зобов'язань з ПДВ?
40. Внаслідок ліквідації необоротних активів отримані комплектувальні вироби, складові частини, компоненти або інші відходи, які оприбутковані на матеріальних рахунках з метою їх використання в подальшій господарській діяльності платника ПДВ. Чи нараховуються податкові зобов'язання на такі операції?
41. За якими ставками та механізмом обраховується ПДВ?
42. Які операції оподатковуються за нульовою ставкою?
43. Що належить до операцій, які не є об'єктом оподаткування ПДВ?
44. Які операції звільнені від оподаткування ПДВ?
45. В чому полягає сутність податкового кредиту, та які операції дозволено до нього відносити?
46. Які є особливості у пропорційному віднесенні сум ПДВ до податкового кредиту?
47. Що таке бюджетне відшкодування? Який його зміст, підстави для виникнення та значення?
48. За яким порядком та строками проводиться бюджетне відшкодування?
49. Які обов'язкові реквізити у первинних документах з ПДВ?
50. В чому полягає призначення податкової накладної? Які її елементи та як визначається дата виписки?
51. Як заповнюється та у якому порядку подається податкова декларація з ПДВ?
52. Які звітні періоди з ПДВ існують в Україні?
53. В чому полягають особливості оподаткування ПДВ операцій при переміщенні товарів через митний кордон України?
54. Який порядок оподаткування ПДВ туристичних послуг?

55. Що таке спеціальний режим оподаткування ПДВ діяльності у сфері сільського, лісового господарства та рибальства?
56. Які особливості спеціального режиму оподаткування діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату?
57. Який зміст операцій, пов'язаних із виконанням робіт з підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта „Укриття” на екологічно безпечну систему?
58. Яка специфіка порядку визначення та застосування звичайних цін у разі реалізації товарів за цінами, нижчими від ціни придбання для цілей оподаткування ПДВ?
59. В чому відмінність автоматичного відшкодування ПДВ від звичайного режиму оподаткування?
60. Назвіть критерії, які надають сумлінному платнику ПДВ право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування податку. На підставі яких документів має визначатися відповідність платника ПДВ таким критеріям?
61. Який порядок включення податкових накладних до Єдиного реєстру податкових накладних?
62. У яких господарських операціях застосовується повне умовне звільнення від сплати ПДВ?
63. У яких господарських операціях застосовується часткове умовне звільнення від сплати ПДВ?
64. Поясніть особливості оподаткування при ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником та вивезення виробленої з неї готової продукції.
65. Поясніть особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України.
66. Охарактеризуйте роль і місце податкової накладної в адмініструванні ПДВ.
67. Визначте доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного і річного доходу при сплаті ПДФО
68. Охарактеризуйте поняття податкової знижки. Які витрати дозволено включати до податкової знижки?
69. Які податкові ставки на доходи фізичних осіб – платників усіх категорій?
70. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету.
71. Охарактеризуйте поняття та перелік податкових соціальних пільг.
72. На яких осіб покладено відповідальність за утримання, нарахування, сплату та перерахування податку на доходи фізичних осіб до бюджету?
73. В якому порядку подається річна податкова декларація про майновий стан і доходи?
74. В яких випадках платники податку на доходи фізичних осіб звільняються від обов'язку подання податкової декларації?
75. Термін подачі фізичною особою податкової декларації з податку на доходи фізичних осіб
76. Визначте порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи
77. Термін подачі податкової декларації платника податку - резидента, який виїжджає за кордон на постійне місце проживання
78. Суб'єкти єдиного податку.
79. Перерахуйте податки і збори, у рахунок яких сплачується єдиний податок.
80. Особливості нарахування і сплати єдиного податку юридичними особами.
81. Особливості нарахування і сплати єдиного податку фізичними особами.
82. Хто є платником екологічного податку?
83. Хто є податковим агентом екологічного податку?
84. Що є об'єктом та базою оподаткування екологічного податку?
85. Який порядок обчислення екологічного податку?

86. Який порядок подання податкової звітності та сплати податку?
87. Вкажіть базовий податковий період екологічного податку?
88. Скільки класів небезпечності встановлено для забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферу стаціонарними джерелами?
89. Опишіть як застосовуються ставки податку до різних забруднюючих речовин за викиди в атмосферне повітря стаціонарними джерелами
90. За яким класом небезпечності встановлюються ставки за викиди в атмосферне повітря для сполук, на які не встановлено клас небезпечності та орієнтовно безпечний рівень впливу?
91. Яка ставка екологічного податку за викиди в повітря двоокису вуглецю?
92. У скільки разів збільшуються ставки за скиди забруднюючих речовин у ставки та озера, порівняно з іншими водними об'єктами?
93. Яка найменша та найбільша ставка податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення?
94. Яка найменша та найбільша ставка податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти?
95. Скільки класів небезпеки та рівнів небезпечності відходів?
96. У скільки разів збільшується ставка податку за розміщення відходів на звалищах, які не забезпечують повного виключення забруднення атмосферного повітря, або водних об'єктів?
97. На якій відстані від меж населеного пункту буде застосовуватись коефіцієнт 3 до ставок екологічного податку за розміщення відходів?
98. Яка ставка податку за утворення радіоактивних відходів на атомних електростанціях?
99. Які є категорії радіоактивних відходів, залежно від активності?

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР Бакалавр напрямок підготовки/ спеціальність «Економіка»	Кафедра Фінансів 2020-2021 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Податкова система»	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Давиденко Н.М 2020 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Сутність податку як економічної категорії. Елементи податку та їх характеристика.			
2. Платники та об'єкт оподаткування акцизним податком. Ставки акцизного податку та порядок визначення бази оподаткування.			
Тестові завдання			
1. Яка функція податків полягає у забезпеченні доходів бюджетів різних рівнів? (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)			
2. Яка функція податків полягає у врахуванні в податковому механізмі соціальних аспектів життєдіяльності платників податків? (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)			
3. Укажіть класифікаційні характеристики груп податків			
Класифікаційні характеристики А. За характером оподаткування Б. За економічним змістом В. За джерелами сплати Г. Залежно від органу, який стягує та розпоряджається податками Д. За порядком формування і використання		Податки 1. податки на майно, доходи, споживання 2. загальнодержавні та місцеві 3. Прямі і непрямі 4. Загальні та спеціальні 5. що сплачуються з доходу і що включають виробництва	
4. Вибрати для кожного з принципів побудови податкового законодавства характеристику			
А. Соціальної справедливості	1. установлення строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати		

Б. Рівномірності та зручності сплати	2. установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків	шість місяців
В. Економічність оподаткування	3. зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки	
Г. Стабільності	4. установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування	
Д. Презумпції правомірності рішень платника податку	5. якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норма різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу	
5. Величина яких податкових ставок не змінюється залежно від розміру доходу, який оподатковується (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)		
6. Джерело сплати податку це:		
1	одиниця, яка покладається в основу виміру об'єкта оподаткування;	
2	фонд, явище чи предмет, з якого сплачується податок;	
3	законодавчо встановлений розмір податку, виходячи з об'єкта оподаткування або масштабу вимірювання	
4	відношення податкових надходжень до податкової бази;	
5	законодавчо встановлені умови зменшення податкового тиску.	
7. Які з наведених ознак відносяться виключно до місцевих податків і зборів:		
1	які повністю спрямовуються до місцевих бюджетів;	
2	коли ставки встановлюються органами місцевого самоврядування;	
3	вводяться за рішенням місцевих органів;	
4	механізм нарахування і порядок сплати відноситься до виключної компетенції місцевих органів;	
5	об'єкт оподаткування встановлюється за рішенням місцевих Рад	
8. Оберіть правильне визначення для кожної з податкових категорій		
А. Платники податку	1. Особа, на яку покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету	
Б. База оподаткування	2. Конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування	
В. Податкові ставки	3. Розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування	
Г. Податковий агент	4. Фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України), їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування, діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів	
9. Яке слово пропущене в реченні?		
Під час нарахування доходів у формі _____ база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата		(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)
10. Як називають суму витрат, понесених платником податку у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року (крім витрат на сплату податку на додану вартість та акцизного збору), на суму яких дозволяється зменшення суми його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року		

_____ **Березовська Л.О.**
(підпис)

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни передбачено застосування активних методів навчання – проблемних лекцій та ділових ігор. Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою та технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; виробленні здатності ухвалювати самостійні рішення; виробленні здібності до колективних рішень; виробленні здібності до соціальної інтеграції; придбанні навичок вирішення конфліктів; розвитку здібності до компромісів. Види навчальних технологій, які використовуються для активізації процесу навчання наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання

Методики активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
---------------------------------------	--

Проблемні лекції, спрямовані на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекції студентам даються питання для розмірковування, які відіграють активізуючу роль, примушуючи студентів активізуватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.	Проблемна лекція за темою 1
<u>Проведення ділової гри</u>	Практичне заняття за темою 4, 6-8

9. Форми контролю

Формами контролю знань студентів є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестація.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Вона має визначити рівень знань студента з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Підсумкова атестація включає проведення підсумкового письмового екзамену.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, балів	Оцінка національна за результати складання екзамену
90 – 100	Відмінно
74 – 89	Добре
60 – 73	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{HP} + R_{AT}$.

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Податкова система» для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” за спеціальністю – 051“Економіка”

2. Податкова система: практикум \ І.І.Долженко, Л.О.Березовська, О.М.Лабенко. – К.: Друк «ЦП «КОМПРІНТ». – 2016. 174 с.

3. Березовська Л.О., Долженко І.І. Податкова система: навчальний посібник /Л.О. Березовська – К.: ЦП «Компринт», 2017. - 675 с.

12. Рекомендована література основна

1. Василик О. Д. Податкова система України: навчальний посібник / О.Д. Василик. - К. : Поліграфкнига, 2004. - 478 с.

2. Ватуля І. Д. Податки, збори, платежі: навчальний посібник для студ. ВНЗ / І. Д. Ватуля, М. І. Ватуля, Л. В. Рибалко. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 352 с.

3. Данілов О. Д. Податок на додану вартість: навчальний посібник для студ. вузів / Олександр Дмитрович Данілов. - К. : [б. и.], 2003. - 254 с.
4. Довгалюк, В. І. Податкова система: навчальний посібник для студ. вузів / В.І. Довгалюк, Ю.Ю. Ярмоленко. - К. : Центр навчальної літератури, 2007. - 320 с.
5. Еш С. М. Податкова система України: навчальний посібник / С. М. Еш. - К. : Кондор, 2008 - 106 с.
6. Мулик, Т. О. Податкова система: навчальний посібник / Т. О. Мулик, Н. Д. Фаюра, Н. Д. Глазко. - Вінниця : ТОВ "Консоль", 2008. - 328 с.
7. Олійник О. В. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О.В. Олійник, І.В. Філон. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 456 с.
8. Податкова система: навчальний посібник для студентів ВНЗ / Київський Національний університет імені Тараса Шевченка; За ред. І. О. Лютого. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 456 с.
9. Податкова система України: підр. для студ. економ. вузів / В.М. Федосов, В.М. Опарін, Г.О. Пятаченко; За ред. В.М. Федосова. - К. : Либідь, 1994. - 464 с.
10. Податковий кодекс України: прийнятий 2 грудня 2010 року, набирає чинності 1 січня 2011 року. Відповідає офіційному текстові / Україна. Закони. - К. : Кондор, 2011. - 472 с.
11. Податковий кодекс України: станом на 10 грудня 2010 року: наукове видання. - К. : Алерта ; К. : Центр учбової літератури, 2011. - 488 с.

допоміжна

12. Золотько І.А. Податкова система: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – 2-ге вид., доп. і переробл. – К.: КНЕУ, 2005. – 127 с.
13. Крисоватий А.І., Десятнюк О.М. Податкова система: Навч. посіб. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 331 с.
14. Крисоватий А.І. Податковий глосарій: Слов. податк. термінів. – К.: Задруга, 2002. – 72 с.
15. Податкова система: Навч. посіб. / Л.О. Омелянович, О.О.Папайка, В.О. Орлова та ін. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. – 276 с.
16. Соколовська А.М. Податкова система держави: теорія і практика становлення. – К.: Знання-Прес, 2004. – 454 с.
17. Ярошенко Ф.О. Трансформація державної податкової служби України: Монографія. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. – 368 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. №2341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8>
2. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
3. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України.. Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua>.
4. Податковий Кодекс України / Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8>
5. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8>